

Doel

Met behulp van de Vragenlijst spreesituaties zal de cliënt zich bewust worden van de moeilijkheidsgraad van diverse spreesituaties. Als de cliënt gaat oefenen met nieuwe vaardigheden en deze gaat toepassen, moet met deze verschillen in moeilijkheidsgraad rekening worden gehouden (zie paragraaf 4.11.1).

Deze lijst is aangepast voor broddelen. Onder gestoorde spraak wordt verstaan: slechte verstaanbaarheid, te hoog spreektempo, onlogische pauzes en het gebruik van stopwoorden. De vragenlijst is alleen genormeerd voor stotteren (BAB, zie Brutten en Vanryckeghem, 2003).

Afname

Laat de cliënt de lijst invullen. Geef de volgende instructie.

- 1 Vul de rechterkolom 'gestoorde spraak' eerst in.
- 2 Vouw de rechterkolom om zodat u de score niet ziet.
- 3 Vul een dag later de linkerkolom 'emotionele reactie' in.
- 4 Vergelijk dan de scores.

Tip

Geef steeds een 'gemiddelde score'. Bijvoorbeeld: telefoneren hangt af van verschillende omstandigheden: opbellen, gebeld worden. Geef hier dan een gemiddelde aan.

Scores:

- 1 helemaal niet
- 2 een beetje
- 3 aardig wat
- 4 veel
- 5 heel veel

Vragenlijst Spreeksituaties		
Naam:		
Datum:		
Situatie	emotionele reactie	gestoorde spraak
1 een telefoongesprek voeren		
2 tegen een vreemde praten		
3 eigen naam noemen		
4 met een klein kind praten		
5 een klank of woord zeggen die al eerder moeilijkheden gaf		
6 iets bestellen in een restaurant		
7 tegen een dier praten		
8 zich telefonisch laten doorverbinden naar een bepaald persoon		
9 een gesprek met een goede vriend of vriendin voeren		
10 een woordenwisseling met de ouders hebben		
11 met een verkoper spreken		
12 deelnemen aan gebabbel in een groepje		
13 reageren op kritiek		
14 iemand voor het eerst ontmoeten		
15 verder praten na kritiek op uw wijze van spreken		
16 goedendag zeggen		
17 verkeerd begrepen worden		
18 een tekst hardop lezen		
19 een bepaalde vraag beantwoorden		
20 een sollicitatiegesprek voeren		
21 om inlichtingen vragen		
22 anderen proberen te overtuigen		
23 zich voorstellen		
24 aanwijzingen geven		
25 spreken wanneer u wat alcohol gedronken hebt		
26 gesprek met de kapper voeren		
27 spreken in een situatie waarin u een goede indruk wilt maken		
28 praten wanneer u zich wat down of depressief voelt		
29 met docenten of hogergeplaatsten praten		
30 een afspraak regelen met een secretaresse		
31 aan de leraar in de klas of in een vergadering een vraag stellen		
32 vragen beantwoorden over uw spreken		
33 een antwoord moeten herhalen		
34 je firmanaam of studierichting noemen		
35 iemand aan een ander voorstellen		
36 uw personalia opgeven		
37 informeren of iemand thuis is		
38 een kaartje kopen voor een bepaalde bestemming		

39	een taxichauffeur vertellen waar u heen wilt		
40	een bioscoopkaartje bestellen		
41	spreken voor een groep mensen		
42	een afspraak maken		
43	een toespraakje houden waarop u zich hebt voorbereid		
44	gehaast worden tijdens het spreken		
45	verontschuldigen maken		
46	in gezelschap zijn van iemand van de andere sekse		
47	een kritische opmerking weerleggen		
48	een telefoonnummer opgeven		
49	in eigen woorden verslag over iets uitbrengen		
50	de telefoon aannemen		
51	iets verkopen		

© Broddelen – Een (on)begrepen stoornis. Van Zaalen en Winkelman

Analyse en interpretatie

- 1 De *Vragenlijst spreesituaties* is niet genormeerd voor broddelen. De lijst kan gebruikt worden om door case based reasoning per cliënt een oefenhiërarchie op te stellen.
- 2 Ons advies is om in eerste instantie te oefenen binnen situaties waarin de spreker enige emotionele reactie vertoont (score 2 of 3) en de spraak niet al te zeer gestoord is.
- 3 Oefenen in situaties waarin de spraak helemaal niet gestoord is, is niet zinvol. Valkuil: voor het invullen van deze lijst is symptoombewustzijn van essentieel belang. Zeker bij aanvang van de behandeling is dit symptoombewustzijn nog *onvoldoende aanwezig*. Voor het bepalen van het behandelplan kan het effectief zijn de kolom 'gestoorde spraak' te laten invullen door een persoon uit de naaste omgeving.
- 4 Situaties met ernstig verstoorde spraak worden bij voorkeur pas getraind indien de feedbacklus voldoende is ontwikkeld. Eerder beginnen met oefenen kan frustratie met zich meebrengen.